

Uit de oude doos van het Haags Geologie Kader (HGK)

Gerard van der Velde¹

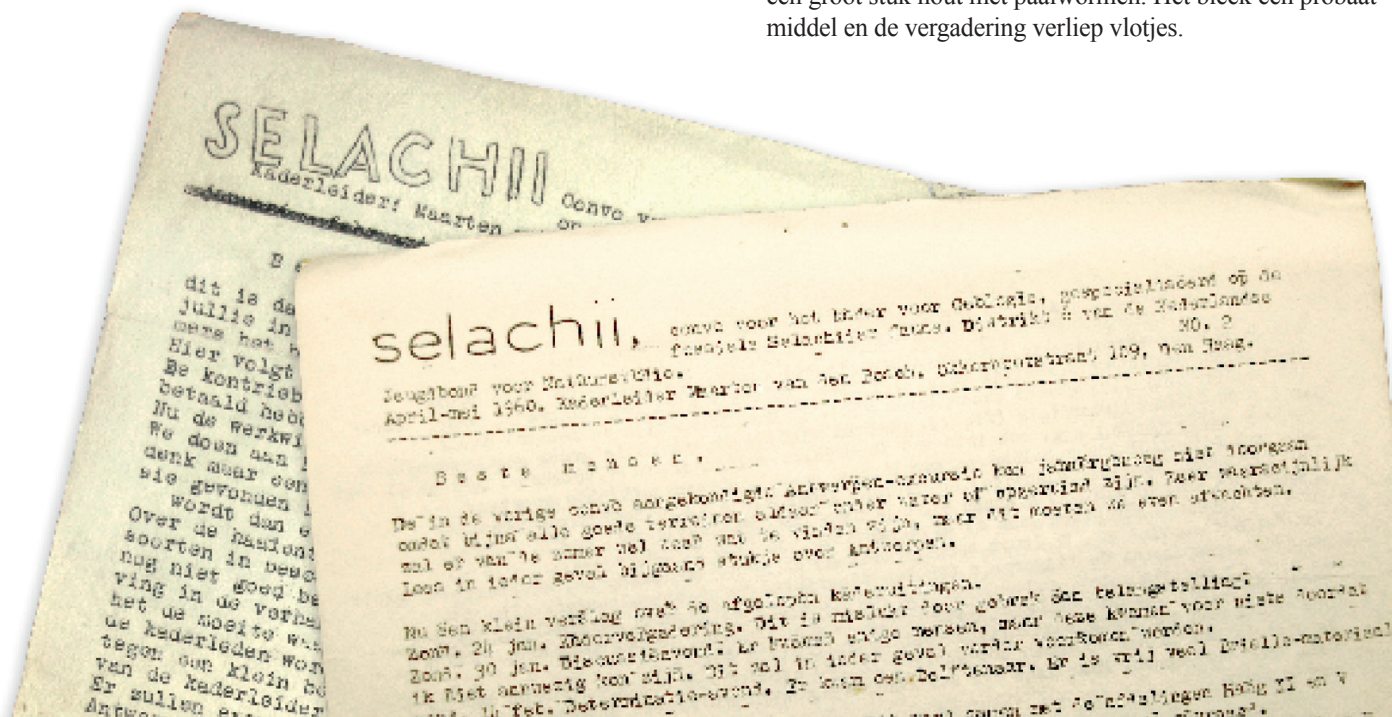
Het artikel over de oerhistorie van de WTKG (Van den Bosch & Janssen, 2013) is de aanleiding tot dit stukje. De verhalen over het HGK (Haags Geologie Kader) kunnen nu nog uit de eerste hand opgeschreven worden. Daarom haak ik aan bij het artikel in het jubileumnummer van Afzettingen om het verhaal over het HGK wat aan te vullen.

Op 12 jarige leeftijd werd ik in 1958 lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie te Delft, alwaar toen een afdeling werd opgericht. De afdeling Delft behoorde tot district 6 van de NJN samen met Den Haag en Leiden. Al spoedig hoorde ik van andere leden van de afdeling dat er fossielen te vinden waren op de schelpenhopen van de kalkbranderij te Den Briel. Zij lieten mij grote gave schelpen zien van *Scaphella lamberti*, een typische soort uit het Pliocene. Ik ging daar toen ook met groot enthousiasme verzamelen waarbij ik van Delft naar Den Briel fietste. Toen ik later, ik meen in 1960, een stencil in de bus ontving waarin werd opgeroepen lid te worden van het Haags Geologie Kader van district 6 heb ik mij direct opgegeven. Toen er een determinatie-avond gepland was bij de initiatiefnemer van het HGK, Maarten van den Bosch, ben ik met een schoenendoos onder de snelbinders waarin plastic zakjes met provisorisch gedetermineerde fossielen naar de Okkernootstraat in Den Haag gefietst. Daar werd ik zeer vriendelijk ontvangen en aangezien ik de enige was kon ik alles rustig in mij opnemen. Maarten, die drie jaar ouder was dan ik beschikte over de gehele achterhuiskamer. Er stonden grote zelfgemaakte ladenkasten vol met tertiaire fossielen waaronder hele mooie uit het Eocene van het Bekken van Parijs en veel haaiantanden. Overal hingen en lagen kaken van recente haaien en er lag zelfs het meesterwerk van Louis Agassiz met prachtige steendrukplaten van fossiele vissen.

Maarten ging vlot door de inhoud van de schoendoos heen en waar nodig corrigeerde hij en schreef verder namen op etikettes waarop zijn naam gedrukt stond. Hij was duidelijk toen al een expert die voor de determinatie van visfossielen geraadpleegd werd door conservatoren van het Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie. Op sommige etikettes verschenen teksten als 'limoniet concreties rond plantenwortels', 'div. indet.' en 'puin echter niet waar-deloos'. Hij drukte mij op het hart deze etikettes altijd in de verzameling te laten zitten en niet door nieuwe te vervangen. In het blaadje *Selachii* vermeldde hij over deze avond droogjes "er kwam een Delftenaar".

Bij een andere bijeenkomst in de Okkernootstraat had Maarten een solide stencilmachine gekocht waarop het blaadje Selachii voortaan kon worden gestencild. Martin Cadée en ik waren samen aanwezig bij de demonstratie van dit apparaat door Maarten. We vonden het een geweldig ding, vooral ook omdat er een belletje aan zat. Aan het eind van de avond was de stencilmachine nog steeds geweldig maar ja dat vervelende belletje dat zou je toch uit moeten kunnen zetten.

Ook de ledenvergadering van het HGK vond bij Maarten thuis plaats. Er werd gevreesd dat Hans Metz uit Leiden (inmiddels emeritus hoogleraar theoretische biologie) die vergadering met allerlei interrupties en beschouwingen zou verstoren, maar Maarten had iets voorbereid. Hans Metz was bezeten van paalwormen en zodra hij iets zei gaf Maarten hem een groot stuk hout met paalwormen. Het bleek een probaat middel en de vergadering verliep vlotjes.



Ondertussen verzamelde ik door op de Brielse schelpenhopen eerst vooral met Martin van Eendenburg later met Edgar Kruissink en soms ontmoetten wij daar ook andere liefhebbers zoals Pieter Gaemers uit Den Haag en Frans Janssen uit Rotterdam, waar we ook op bezoek gingen. Vaak waren er ook beginners. Een van hen zei tegen ons dat hij uiteindelijk een schelpje had gevonden waarvan hij ook de latijnse naam wist namelijk de *Danox vittatus*. Wij moesten daarom zo hard lachen dat we de schelpenhoop afschoven. “Jullie lachen wel maar jullie zijn ook zo begonnen” zei hij, waar hij volkomen gelijk in had natuurlijk.

Martin van Eendenburg en ik waren ook bij het kamp in Huppel bij Winterswijk in 1963. Wij kenden al die groeves niet waar anderen het over hadden en fietsten met Ger van Bekum dus naar De Vliet en andere plekken om onze kennis op te vijzelen. Samen met Maarten van den Bosch boorden we naar de oligocene klei met Edelman handboren en constateerden een breuk.

Ondertussen had Arie Janssen samen met andere brommerbezitters het Mioceen in de beek bij Dingden in Duitsland ontsloten. Daar verzamelden we ook materiaal.

Aan het eind van het kamp ondertekenden wij ook de proclamatie die beschouwd moet worden als begin van de oprichting van de WTKG. Mijn handtekening met veel krullen en daardoor onleesbaar staat bovenaan tussen die van Eddy de Vogel en Henk Bijlsma (weer een raadsel opgelost). H. van Eendenburg zoals vermeld in het artikel van Van den Bosch & Janssen (2013) moet M. van Eendenburg zijn.

Edgar Kruissink en ik logeerden later ook bij Tom Meijer om samen met hem en Maarten van den Bosch eemien fossielen te zoeken op de opgespoten terreinen van Amsterdam. Helaas kon ik daarna niet meer zo actief in de WTKG zijn als in het HGK en heb toen al het materiaal wat ik verzameld had in Den Briel, Dingden en Amsterdam doen toekomen aan Arie Janssen en Dhr. G. Kortenbout van der Sluijs van het toenmalige Rijksmuseum van Geologie en Mineralogie te Leiden gedachtig de oproep van Bert Boekschoten (1952) verzameld fossiel materiaal aan het meest serieuze individu dat bij de hand is te geven en het materiaal niet in sigarenkisten te laten verstoffen.

Nu ben ik weer lid en ben opnieuw aan het verzamelen zij het met meer overleg zodat de kasten niet meteen vol zitten.

Geraadpleegde literatuur

Boekschoten, B., 1952. Schelpjes van Stemerding. – *Amoeba* 28 (1-2): 4-8.

Bosch, M. van den & A.W. Janssen, 2013. Oerhistorie van de WTKG. – *Afzettingen WTKG* 34 (4): 99-105.

¹Gerard van der Velde, Van Bronckhorstdreef 7, 6534 VB Nijmegen, tel. 024 - 355 13 20,
e-mail: g.vandervelde@science.ru.nl